روزنامه صبح
سیاسی، اجتماعی، اقتصادی
توسعه ایرانی

صاحب امتیاز: موسسه اطلاع‌رسانی و خبرگزاری ایلنا
مدیر مسئول: مسعود حیدری
زیرنظر شورای سردبیری
مدیر بازرگانی و روابط عمومی: مرتضی بلوکی

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۶۶۹۵۶۶۰۰(۰۲۱)
نشانی سایت: toseeirani.ir
اینستاگرام: @tosee.irani
ایمیل: toseeirani@gmail.com

جام‌جم، جاده‌صاف‌کن خوانندگان برای مهاجرت به GEM شده است

تلویزیون و ستاره‌سازی نوظهورانِ کم‌مایه

لیلا موسی‌زاده

حتماً شما نیز از اخبار و حاشیه‌هایی درباره مهاجرت یک خواننده گمنام و رفتار او در خارج از مرزهای ایران که این‌ور و آنور منتشر شده شنیده‌اید، هرچند این روزها به علت شیوع ویروس چینی آن‌قدر در حوزه موسیقی اتفاقات کم است که اخبار چنین زردی توانایی بولد شدن در افکار عمومی و صفحات مجازی را پیدا می‌کند؛ اما سوای از مسائل زرد و صورتی که همیشه پرمخاطب هستند و توده مردم به آنها توجه دارند؛ این بار خبر درباره فردی است که تا پیش از مهاجرت و بروز رفتارهای غیرعرف معمول ایران از او، کسی حتی نام او را نمی‌دانست اما پس از مهاجرت حالا شناخته و به دلیل رفتارش به‌سرعت در خیلی از جاها دیده می‌شود. هرچند هنوز کسی از این علاقه‌مندان حواشی و مطالب زرد به‌درستی نمی‌داند که این خواننده اصلاً چه مدت به خوانندگی اشتغال داشته و یا چه آهنگ‌هایی از او شنیده است که حالا برایش رفتار او مهم است؟

اینکه زیست اهالی پاپ در خبر و رسانه (خبرسازی و انتشار نامشان در اخبار) تعریف می‌شود شکی نیست و اینکه اهالی پاپ هیاهو را به علت شهرت‌آوری دوست دارند و از آن بهره‌برداری می‌کنند پرواضح است چراکه دنیای پاپ در بین توده‌های گسترده معنا پیدا می‌کند و هرچه بتوان جماعت بیشتری را به خود مشغول داشت هدف برآورده شده است حال چه ماحصل شنیدن یک قطعه باشد چه شنیدن اخبار زرد و صورتی. او به شهرت رسیده و بر سر زبان‌ها افتاده است و این دنیای آمال هر شهرت‌طلبی است که به‌وضوح حتی مایه‌ای در موسیقی ندارد اما مایل است در دنیای شهرت غوطه‌ور شود. و چه رسانه‌ای بهتر از صداوسیما راه به خانه‌های عموم مردم دارد و پلکان بهتری برای بالا رفتن برای رسیدن به شهرت عامه مردم است؟ تلویزیونی که کمتر در آن برنامه‌ای برخلاف سلیقه توده مردم ارائه می‌شود و اغلب سعی دارد با سطح سلیقه مردم خود را هماهنگ کند. حال در این میان کسانی هستند که به‌عنوان ستاره‌ساز فعالیت دارند و با ارتباطاتی که در سیستم‌های پخش گسترده اخبار و اطلاعات دارند خود را تهیه‌کننده و یا حامی معرفی می‌کنند تا در سیستم تجاری خویش از تمامی منابع موجود بهره‌برداری کنند و رونق تجارت خود را بیافرینند از این روست که می‌توان رد آنها را در برنامه‌های پرمخاطب تلویزیون در لحظاتی خاص پیدا کرد همانند همان برنامه لحظه سال تحویل که شبکه جم به یمن تهیه‌کننده‌اش توانسته بود در آن حضور یابد و تلویزیون مدام نام این خواننده گمنام را زیرنویس می‌کرد که مثلاً شخص مهمی از او بسازد و حضور یک گمنام را بزرگ‌تر از آنچه واقعاً هست به تصویر بکشد. هرچند جایگاه برنامه لحظه سال تحویل را به یک رپرتاژ آگهی تقلیل داده بود و بی‌احترامی به بیننده سال تحویل بود که نمی‌دانست چرا خواننده گمنام مدام مورد بزرگنمایی قرار می‌گیرد و این نمایش پرفریب و دروغین از افراد کم‌مایه برای کدام هنر آنهاست. اینکه سال‌هاست تلویزیون در اختیار کسانی است که خرده دانش و سوادی ندارند و تهیه‌کنندگان پولدار هر حوزه قادر به هدایت برنامه‌های آن هستند، بحثی اظهر من الشمس است و بار دیگر ماهیت پوچ و توخالی آن را اثبات می‌کند؛ اما در مقوله ستاره‌سازی از خوانندگان پاپ گمنام نمی‌توان آنها را بی‌گناه دانست. سال‌هاست که موسیقی جدی نقشی در صداوسیما ندارد و جام‌جم نیز به خوانندگان جدی روی خوشی نشان نمی‌دهد اما امثال شبکه‌هایی نظیر جم می‌توانند در کلیدی‌ترین لحظات تلویزیون تبلیغ و بزرگسازی شوند. بسیاری در این سال‌ها از مافیای موسیقی و قدرتمندان پولدار در این حوزه گفته و نوشته‌اند که چگونه در مهمان کردن خواننده پاپ موردنظر خود از تلویزیون بهره می‌گیرند و یا آنها را مهمان برنامه‌های پرمخاطب می‌کنند، چراکه برنامه‌های تلویزیون نیز نیازمند منابع مالی برای سازنده آن هستند و مافیای موسیقی خوب مبلغ آنها را می‌داند که مثلاً لحظه سال تحویل چه مبلغی را می‌تواند خرج کدام مهره در آینده پول‌ساز خود در تلویزیون کند تا از او خواننده‌ای بسازد که همه مردم او را می‌شناسند. بماند که اغلب خوانندگان پاپ برای حضور در تلویزیون باید آهنگ‌های خود را از تیغ شورای موسیقی صداوسیما بگذرانند اما با این همه تلویزیون بهترین مأوای ستاره‌های پوشالی برای اقبال به آنهاست. رسانه‌ای که نه‌تنها در ارتقای سلیقه مخاطب نقشی ندارد بلکه آن را نیز ویران کرده است.

این روزها تلویزیون بهترین مأوای ستاره‌های پوشالی برای اقبال به آنهاست. رسانه‌ای که نه‌تنها در ارتقای سلیقه مخاطب نقشی ندارد بلکه آن را نیز ویران کرده است

نوا

اعلام برندگان جشنواره ملی موسیقی جوان با نکوداشت استاد شجریان

آیین اختتامیه آنلاین چهاردهمین جشنواره ملی موسیقی جوان جمعه شب نهم آبان ماه برگزار شد و برگزیدگان بخش‌های مختلف این رویداد معرفی شدند. مراسم اختتامیه چهاردهمین جشنواره ملی موسیقی جوان به صورت آنلاین از تالار وحدت تهران پیش‌روی مخاطبان قرار گرفت و برگزیدگان پرشمار بخش‌های مختلف این رویداد معرفی شدند. در این دوره از جشنواره ۲ هزار و ۳۵۰ خواننده و نوازنده در گروه‌های سنی الف، ب و ج و در شاخه‌های موسیقی دستگاهی، کلاسیک و نواحی به رقابت پرداختند که بیشترین آمار جذب در جشنواره از ابتدا تا کنون بوده است.

به علت تعداد زیاد شاخه‌های داوری و حضور پرشمار شرکت‌کنندگان در این رویداد، و طولانی بودن فهرست برندگان لطفا برای مشاهده اسامی برگزیدگان بخش موسیقی نواحی، ردیف دستگاهی و موسیقی کلاسیک به سایت nay.ir متعلق به انجمن موسیقی ایران مراجعه کنید. چهاردهمین جشنواره ملی موسیقی جوان با دبیری دکتر هومان اسعدی توسط انجمن موسیقی ایران برگزار شد.

دکتر اسعدی در اختتامیه با گرامی داشت یاد استاد شجریان گفت: «پیش از هر چیز بر خود واجب می‌دانم که یادی کنم از بزرگمرد جاودانهٔ موسیقی ایران‌زمین، استاد محمدرضا شجریان، که مانیز در نهمین دوره از جشنوارهٔ ملی موسیقی جوان افتخار میزبانی و همراهی ایشان به عنوان عضوشوراهای تخصصی را داشتیم، ولی متأسفانه در ادامه کار تقدیر یارمان نبود. از طرف خودم و استادان و همکاران گرانقدرم به جامعهٔ موسیقی و ملت ایران عمیقاً تسلیت عرض می‌کنم. «با مهر آمد و با مهر رفت، و تا مهر باقی‌ست و تا صوت و سامعه و هنر و انسانیت باقی‌ست یاد و نام و صدای ملکوتی‌اش باقی و جاودان خواهد ماند.» او سپس ابزار امیدواری کرد که در آینده و در زمان مقتضی جایزه‌ای ویژه به نام و یاد استاد محمدرضا شجریان، به گونه‌ای که شایسته و درخور شأن و منزلت این بزرگمرد تاریخ موسیقی ایران و جهان باشد، در همین جشنواره یا رویدادهای مشابه تدارک دیده شود.

نو نوا

پاییز پارسی منتشر شد

پاییز پارسی اثر مشترک هرمز فرهت و امیر مهیار تفرشی‌پور منتشر شد. به تازگی نشر بین‌المللی «دیواین آرت» در کشور انگلستان اثر دو آهنگساز کشورمان از دو نسل متفاوت را منتشر کرده است پرفسور هرمز فرهت آهنگساز و مدرس شناخته‌شده دانشگاه واتنو موزیکولوگ برجسته ایرانی و امیر مهیار تفرشی‌پور آهنگساز خوش‌فکری که با ایده‌های خویش آثاری را در کنار بزرگان آهنگسازی به انجام رسانده است. این آلبوم به دلیل انتشار اولین اثر آهنگسازی شده پرفسور هرمز فرهت، با نام «توکاتا» که بر اساس تم «کریشیم» گیلکی آشنای علاقه‌مندان این حوزه است و همچنین سونات‌های پیانوی این آهنگساز که پس از سال‌ها و برای نخستین بار منتشر شده است اهمیت افزوده‌ای دارد. در بخش دیگر این آلبوم قطعات امیر مهیار تفرشی‌پور آهنگساز معاصر ایرانی قرار دارد که شامل چهار اثر برای پیانو است که متأثر از فرهنگ ایران با نام‌های یسنا، جشن در پاسارگاد، پندار و شب آهنگ ارائه شده است.

نوازندگی همه این آثار توسط خانم مری دوالا پیانیست برجسته ایرلندی اجرا شده و در سالن کنسرت مدرسه موسیقی منوهین انگلستان ضبط شده است. در حال حاضر این شرکت معتبر نشر موسیقی در حال آماده‌سازی و انتشار تمامی نت‌های این آثار است که به‌زودی در دسترس علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت. لازم به ذکر است شرکت دیواین آرت سال گذشته نیز اثری مشترک با نام «فراغی» از استاد فوزیه مجد و امیر مهیار تفرشی‌پور منتشر کرد.

دنگ و دونگ

نگاهی به چهار قطعه اجرا شده در کنسرت اول «راهی به‌سوی ایران»

یک‌شب با برجستگان موسیقی ایران

بیتا یاری

شامگاه پنجشنبه هشتم آبان ماه مجالی بود تا با برنامه «راهی به‌سوی ایران» ارکستر سینفونیتای آمستردام هلند هنر موسیقی و موزیسین ایرانی در عرصه بین‌المللی نمودی دیگر پیدا کند. در این برنامه دو موزیسین طراز اول ایرانی، کیهان کلهر، نوازنده صاحب سبک کمانچه و کیان سلطانی، جوان پرآوازه و نوازنده مطرح ویولن سل به اجرای قطعاتی از آهنگسازان بزرگی چون رضا والی، آهنگساز و استاد دانشگاه کارنگی ملون پیتسبورگ آمریکا و دکتر فرخ‌زاد لایق پرداختند. قطعه «آتشگاه» از ساخته‌های کالین جیکوبسن با نوازندگی کیهان کلهر آغازگر برنامه‌ای بود که به‌صورت زنده از وب‌سایت ارکستر زهی سینفونیتای آمستردام پخش می‌شد. جیکوبسن قطعه آتشگاه را پس از همراهی کیهان کلهر در بازدید از مناطق تاریخی ایران و پس از دیدن آتشگاه دوره ساسانی در جاده اصفهان به شهر نجف‌آباد ساخته است که با تک‌نوازی کلهر به‌نوعی فضای موسیقی غرب را با شرق در آمیخته است. این قطعه در تور کنسرت «شهر خاموش» کیهان کلهر که سال گذشته در ایران به روی صحنه رفت در هر شب کنسرت اجرا شده است.

قطعه دوم برنامه شامگاهی «راهی به‌سوی ایران» اثری از رضا والی الهام گرفته از تصنیف دختر شیرازی در قالب موسیقی زهی ارائه شد که بازتاب‌دهنده نگاه خاص این آهنگساز به موسیقی فولکلور ایران بود. رضا والی سال‌هاست که در راستای هویت در موسیقی گام برمی‌دارد و نگاه او بویی از موسیقی فولکلور سرزمینش دارد که با زبان قابل فهم در عرصه جهانی ارائه می‌شود.

قطعه سوم یکی از ساخته‌های کیهان کلهر برای دونوازی کمانچه و ویولن سل بود که کلهر به همراه کیان سلطانی آن را اجرا کردند. کیان سلطانی نوازنده جوان با استعدادی است که از خردسالی تحت تأثیر هنر پدر و مادر موزیسین خود «خسرو سلطانی و فرزانه نوایی» به موسیقی روی آورده و استعداد زود شکفته شده‌ای است که به‌خوبی توسط دنیل برن‌بویم درک شده و به ارکستر شرق و غرب دیوان این رهبر ارکستر نامدار راه یافته. سلطانی آن‌قدر نبوغ از خود نشان داد که هر سه آلبوم اول او توسط کمپانی مطرح جهانی «دویچه گرامافون» با همراهی دنیل برن‌بویم عرضه شده است. او اکنون در ۲۸ سالگی بر صحنه‌های اعتبار جهانی خوش درخشیده است؛ و البته با افتخار در همراهی با کیهان کلهر که اولین اجرای مشترک آن دو نیز بود یاد کرده است.

اما قطعه چهارم به گاه پنجم اثر دکتر فرخ‌زاد لایق از آلبوم «هفت‌گاه معلق» بود که اجرا شد و نشان داد این اثر چقدر برای اجرا دشوار است و چه میزان نبوغ یکه و منحصربه‌فرد آهنگساز در ساخت و شکل‌گیری ویژه آن تأثیر داشته است. در این شب‌گاه پنجم با فاصله و تفسیر متفاوتی از آنچه در آلبوم هفت‌گاه شنیده شده است به اجرا درآمد؛ و ارکستر کمتر توانست آن تصویری که آهنگساز در آن پرقدرت شکل داده را کنار هم بچیند و همان چیزی را مجدداً بسازد که پیش‌تر در آلبوم تجسم یافته بود؛ که شاید این مساله به کم‌آشنایی نوازندگان با قطعه و یا تفسیرپذیر بودن قطعه برای اجرا باشد که اجرای متفاوتی را منجر شده اما چیزی از شگفتی این قطعه نکاست و می‌شد حیرت‌انگیز بودن آن را همچنان شنید. البته باید زمان زیادی بگذرد تا ارزش و درک هفت‌گاه معلق دکتر فرخ‌زاد لایق، آهنگساز معاصر، برای همگان کشف و پدیدار شود حتی برای نوازندگان خارجی. چراکه هنوز با گذشت زمان زیادی که از ارائه آلبوم «هفت‌گاه معلق» گذشته کمتر در بین عموم موزیسین‌های کشورمان شناخته شده است اما در بین موزیسین‌های جدی این حوزه ارزش والایی دارد که همین امر نشان‌دهنده این است که این اثر فراتر از زمان خود افق‌هایی را در نوردیده که تا امروز فکر کسی به آن راه نیافته است و با گذشت زمان هنوز نتوانسته چیزی ورای آن به موسیقی معاصر ایران بیفزاید. هر بار اجرای هفت‌گاه نشان می‌دهد که چقدر آهنگساز در ارائه و بافت این اثر ظرافت‌ها را دقیق به کار گرفته و با چه دقتی آن را برای اجرا رهبری کرده است. هرچند امروزه نام این آهنگساز برای اهالی موسیقی آشناست و اثر او در محافل جدی موسیقی قدر می‌بیند؛ اما تا پیدا کردن آن جایگاهی که شایسته آن است فاصله دارد و حداقل در کشور خودمان برخوردها با آن هنوز تا جایگاه واقعی آن در تاریخ موسیقی فاصله زیادی دارد؛ اما روزی این اثر بزرگ به اندازه خویش درک خواهد شد. مطمئنم.

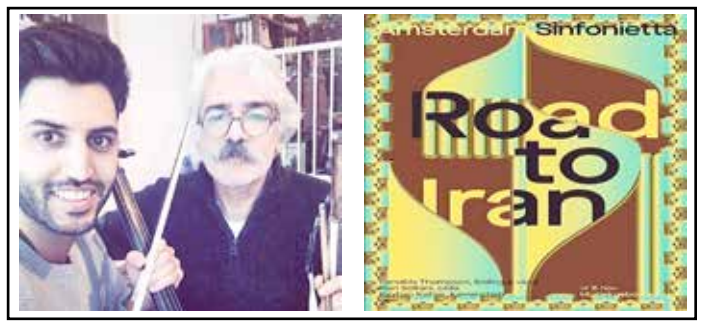

جشنواره موسیقی نواحی از دیشب آغاز شد

دوبیتی‌های نواحی ایران

سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران از روز شنبه دهم آبان ماه با اجرای گروه‌هایی از مناطق مختلف ایران کار خود را در شهر کرمان آغاز شد.

به گزارش «توسعه ایرانی»، سیزدهمین دوره جشنواره موسیقی نواحی ایران طی ۴ روز متوالی از دهم تا سیزدهم آبان ماه با موضوع «دوبیتی‌خوانی» با اجرای هنرمندانی از مناطق مختلف ایران در کاروانسرای وکیل برگزار می‌شود.

در چهار سال اخیر هر دوره جشنواره موسیقی نواحی با موضوعی خاص برگزار شده که ویژگی مثبت جشنواره محسوب می‌شود. با توجه به کثرت قومی و تنوع موسیقایی در ایران، جشنواره‌ها اگر موضوع نداشته باشند نمی‌توان از آن‌ها انتظار خروجی خاصی داشت. موضوعات جشنواره از این جهت انتخاب می‌شوند که در بین همه اقوام وجود داشته باشند، درباره علت انتخاب موضوع «دوبیتی‌خوانی» برای این دوره نظر دبیر هنری آن بر این است که از آنجایی که دوبیتی یک گونه شعری است که در موسیقی‌های کلامی حضور جدی دارد و این کارکرد کلامی موسیقایی تقریباً در بین همه اقوام مشترک است و با تکنیک‌ها و شیوه‌های مختلفی خوانده و اجرای موسیقایی می‌شود و به نوعی دوبیتی‌خوانی وارد حوزه کلام و ادبیات موسیقایی می‌شود؛ بنابراین از آنجاکه محور جشنواره‌ها عمدتاً بخش سازی بوده است، امسال با موضوع دوبیتی‌خوانی، محور آوازی موسیقی اقوام را بیشتر مدنظر قرار داده‌اند تا اجراهای آنلاین شنیدنی‌تر برای همگان باشد. تقریباً دوبیتی در همه زبان‌ها، گویش‌ها و لهجه‌های رایج در ایران وجود دارد. دوبیتی‌ها از لحاظ ساختار ادبی، در قالب زبان فارسی بیشتر بر وزن‌های عروضی و در بخش‌های مربوط به اقوام ترک بیشتر بر قالب هجایی استوارند. به‌طور مثال، در اکثر نقاط آذربایجان و مناطق اطراف آن، ابیاتی را داریم که هفت هجایی است. دوبیتی‌ها در بخش جنوب و حتی در بین اقوام لُر خصوصاً ممسنی و بویراحمد و حتی تا حدودی بختیاری عمدتاً تکیه بر فایزخوانی و قالب دوبیتی‌های فایز دشتستانی است. در قشقایی‌ها، آسانک و در شاهسون‌ها هم ترینگه را داریم که آنها هم مثل بایاتی در آذربایجان قالب هجایی داشته و گستره وسیعی از فرهنگ و ادبیات و موسیقی را در بر می‌گیرد. در حوزه فارس و کارگان‌های شیرازی، جهرمی، صابوناتی نیز دوبیتی فارسی با لهجه مناطق نامبرده کارکرد پررنگی را دارد.

علاقه‌مندان می‌توانند هر روز اجراها را به‌صورت آنلاین و آفلاین از صفحه اینستاگرام جشنواره موسیقی نواحی، انجمن موسیقی استان کرمان و صفحه جشنواره موسیقی نواحی در سامانه «آپارات» تماشا کنند. افتتاحیه سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران روز شنبه ۱۰ آبان ماه از ساعت ۱۹ در کاروانسرای وکیل با اجرای هنرمندانی از مناطق مختلف ایران به‌شکل آنلاین برگزار شد. همچنین مراسم اختتامیه روز سه‌شنبه ۱۳ آبان ماه، ساعت ۱۹ در همان مکان برگزار خواهد شد. سیزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران با دبیری احمد صدری از ۱۰ تا ۱۳ آبان ماه در شهر کرمان برگزار می‌شود و جدول اجراهای آن به این شرح است: